

MAGYAR

C1 SZINT

OLVASÁSKÉSZSÉG

2022.12.15.

45 perc

25 pont

Kérjük, hogy mindkét feladatot oldja meg!

Kérjük, hogy olvashatóan írjon!

Kérjük, hogy a válaszokat kék vagy fekete tollal írja!

Szótár használata nem engedélyezett.

A megoldásokat a válaszlapra készítse el!

Csak a válaszlapra írt válaszok kerülnek értékelésre.

A Nemzetközi ECL Vizsgaközpont nem vállal felelősséget a teremfelügyelők által adott, az itt megadottaktól eltérő információkért.

© All rights reserved

European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages

OLVASÁSKÉSZSÉG, 1. RÉSZ

Az alábbi szövegben arról olvashat, hogy az ember miért személyesíti meg a környezetében lévő tárgyakat.

Feladat: Olvassa el figyelmesen a szöveget! A szöveg után találja a kihagyott szövegrészeket. Válassza ki a szövegbe illő megfelelő részt, és a minta alapján töltsse ki a táblázatot! CSAK 10 HELYES MEGOLDÁS VAN. A szürkével jelölt rész a minta.

EMBEREK VAGY ESZKÖZÖK?

Mélyen gyökerező, régi szokásunk, hogy szinte minden körülöttünk lévő élő vagy élettelen dolgot ...[0]....

A 15. században több száz olyan perről készült feljegyzés, melyben állatokat vádoltak bűntettek elkövetésével. Így próbálták ...[1]... az erkölccsel nem rendelkező állatvilágra.

A mai kor racionális embere megmosolyogja ezt a középkori gondolkodásmódot, pedig mi magunk is rendszeresen beleesünk ugyanebbe a csapdába. Alighanem szinte mindenki beszélgetett már a növényeivel, ...[2]..., esetleg dühösen kiabált éppen lefagyott számítógépével. Az emberi természet e mélyen gyökerező vonását, mely arra sarkall bennünket, hogy mindenben emberi tulajdonságokat keressünk, mindent megszemélyesítsünk, antropomorfizálásnak, azaz megszemélyesítésnek nevezik. Első nyomait az ősi barlangrajzok félig ember, félig állat figuráiban vélik felfedezni a kutatók.

A fogalmat 2600 évvel ezelőtt egy görög filozófus határozta meg, aki megfigyelte, hogy az emberek ...[3]...: a fehérek fehérbőrűeket, a sötétbőrűek általában sötétebb bőrűeket. Úgy vélte, ha a lovak vagy szamarak is hinnének valamiféle istenségben, nyilván az ő isteneik négy lábúak lennének. Ez a filozófus nyilván nem tévedett túl nagyot.

A megszemélyesítés a közelmúltig a modern pszichológia figyelmét valamiért elkerülte, az elmúlt évtizedben viszont reflektorfénybe került. A kutatók mostanában főképpen azt szeretnék tudni, ...[4].... Vajon miért értékeljük az élettelen tárgyakat ugyanúgy, mint embertársainkat? Miért alakult ki bennünk ez a tulajdonság? Talán az értelmetlen világban próbálunk értelmet keresni? Vagy valami hasznosat próbálunk felfedezni a természetben, akkor is, ha épp nincs?

Korábbi vizsgálatokból kiderült, hogy hajlamosabbak vagyunk a megszemélyesítésre, ha előre nem látható helyzetbe kerülünk, ...[5].... A vizsgálati alanyok például könnyebben tulajdonítottak szándékot, tudatosságot és érzelmeket egy olyan „kiszámíthatatlan” ébresztőórának, mely a csengő bekapcsolása után „a földre veti” magát és elgurul, ...[6].... A vizsgálat kiderítette, hogy a kiszámíthatatlan készülékekről szóló gondolatok azokat az agyterületeket aktiválták, amelyek a más emberek gondolataival kapcsolatos spekuláció közben is aktívak.

A magányos emberek hajlamosabbak a külvilágot élő tulajdonságokkal felruházni, mint a társadalmilag tevékenyebb társaik. „Aki nem képes másokkal kapcsolatba lépni, pótcselekvésenként kutyákkal, készülékekkel vagy istenekkel próbálkozik” - állítják a kutatók. Így első ránézésre a megszemélyesítés akár károsnak is tűnhet. Ha valaki például a kocsiját tekinti barátának, az megakadályozza, hogy valódi barátokra leljen embertársai között. Azonban ha a magány ...[7]..., e jelenség enyhítheti az egyedülléttel járó rossz érzéseket. Kutatók számára ismeretes, hogy a társadalmi elszigeteltség megrövidíti az emberek élettartamát. Rabokkal végzett megfigyelésekből kiderült, hogy „szociális agyunk” hetek, hónapok alatt képes leépülni, ennek pedig az lesz a hosszú távú hatása, hogy a későbbiekben ...[8].... Talán az antropomorfizálás az agy kísérlete arra, hogy kivédje ezeket a hatásokat. Ilyen értelemben mindenképpen a stressz csökkentését szolgálja.

Hajlamunk a megszemélyesítésre, úgy tűnik, velünk született tulajdonság. A kutatók nekiláttak összegyűjteni azokat a körülményeket, amikor ezt tesszük, és ennek következményeit. Az egyik legígéretesebb terület a technikával való kapcsolatunk. A mérnökök már régóta tudják, hogy a vásárlók ...[9]... eszközöket. Az emberhez való hasonlítás és a kiszámíthatatlanság az antropomorfizálásra serkentő hatékony keverék, emiatt is olyan vonzóak a robotok.

Az emberi tulajdonságokkal felruházott eszközök azonban hátrányosak is lehetnek. Az emberek indokolatlanul dühösek lesznek, egyesek agresszívvá is válnak (pl. kiabálnak), ha ...[10].... Ez az irracionális düh abból ered, hogy úgy vélik, a gép a társukká vált. Ilyen esetekben pedig úgy érzik, elárulták őket.

Talán nem is vagyunk sokkal racionálisabbak, mint az állatokat vádakkal illető 15. századi polgárok?

- A kedvelik az emberekre egy kicsit is emlékeztető
- B vagy nem várt eseménnyel szembesülünk
- C nevet adott az egyébként hétköznapi kocsijának
- D az addig jól működő gépeik felmondják a szolgálatot
- E nehezebben építünk ki külső társas kapcsolatokat
- F mi zajlik a fejünkben, amikor antropomorfizálunk
- G hogy nehezebb legyen elkapni és elhallgattatni
- H azokhoz a humán jellegzetességekhez kössük
- I *emberi tulajdonságokkal ruházunk föl*
- J az emberi viselkedési normákat rákényszeríteni
- K még az eredményességet is képes befolyásolni
- L kifejezetten negatív biológiai hatására gondolunk
- M általában magukhoz hasonló isteneket imádnak

